

Fisken vår, alder og velferd

Fisken vår, alder og velferd.

Ny eller viderekommen, alle har vi vært innom Dyrebutikken og sett en flott fisk som vi tenker hadde passet ypperlig i akvariet vårt.

Mange går vi i fella og kjøper på impuls. Den svømmer rundt, spiser, og oppfører seg som normalt, men etter ett år eller to, dør kanskje fisken.

Det mange ikke vet, er at mange av fiskene våre faktisk kan bli svært gamle.

Enkelte arter, som mange Killier lever relativt korte liv også i naturen og dør med tørkeperiodene.

Andre fisker, spesielt storvokste maller og ciklider kan derimot bli svært gamle! En Khuliiål kan bli 10 år, en Praktbotia kan bli godt over 15 og Sebraciklider har blitt dokumentert til å bli 20 år gamle!

Levendefødere som Guppy og Platy lever som regel litt kortere, men det er ikke uvanlig at disse blir rundt 5 år.

Neontetra under optimale forhold kan også leve i 10 år og Discus har forventet levetid på 15 år. Til sammenligning lever mange hunderaser mellom 10-14 år.

Alt dette avhenger i hovedsak av 3 ting: vannkvalitet, fiskesammensetning og plass.

Fisk vokser fort. Og selv om den er liten i butikken

kan en fisk doble størrelsen sin i løpet av

ett år. I naturen er fisken avhengig av å vokse

raskt for ikke selv å bli mat. Den spiser når den kan og

har ubegrenset plass å gjemme seg eller stikke av på hvis den kommer i krangel med andre fisk.

500 liter er stort når det kommer inn i stua

men dette kan fort snu når fisken blir for stor.

Svært mange fisk i handelen krever nærmere 1000 liter

for å ha det bra, og det er de færreste som har plass, tid

eller penger til ett slikt oppsett.

Trivsel og sunnhet er alfa og omega for å få fisk med ett langt liv. Yngling er ikke nødvendigvis ett trivselstegn. Det har vært eksempler på Ciklider som har lagt egg i posen sin på auksjon. Trivsel er når vannkvaliteten er rett, temperaturen stemmer, omgivelsene er trygge og de andre beboerne i akvariet passer sammen. God mat er og en faktor.

Noen Ciklider og maller er svært territorielle og selv om akvariet er stort vil de jage unna all annen fisk uavhengig av størrelse fra territoriet sitt. Andre fisk er drømmebeboere hele året, foruten de ukene de har yngel. Da presses alt annet i akvariet inn i ett hjørne og skal stå der mens yngelet beiter langs plantene. Fisk som er stresset kjennetegnes ofte på at de sturer en del i hjørnet og har frynsete finner. Ofte tørr de ikke komme for å spise.

De fleste Ciklider er kjøtteterere, og vil vrenge ut munnen og spise all annen fisk som passer i kjeften. Fullvoksne Scalarer vil lett gjøre kål på en stim små Neontetra på kort tid.

Noen arter er også ekstra skjøre på vannkvalitet. Discus er avhengig av jevnlig vannbytter og kan lett utvikle "Hullsyke" og få store sår i hodet hvis vannkvalitet ikke innfris.

De fleste har i dag tilgang til internett på mobilen. Via den kan man enkelt gå inn på for eksempel Akvaforum.no og lese om de enkelte fiskenes behov mens man står i dyrebutikken. Det er alltid lurt å sjekke opp fiskens behov *før* man kjøper. Selv om fristelsen er stor. Kan du tilby vannverdiene og temperaturen fisken trenger? Vil den ryke i tottene eller bli spist av de andre fiskene? Har du innredningen og plantene fisken evt trenger for å føle seg trygg? Røttene mallen trenger for fordøyelsen? Hulene Cikliden trenger som base i territoriet? Størrelsen på akvariet som fisken vil trenge når den er ferdig utvokst?

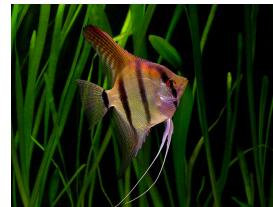
At fisk tilpasser seg akvariets størrelse er en myte.

I for små akvarier vil fiskens øyne og innvoller fortsette og vokse og fisken vil til slutt få smerter og av og til misdannelser som kommer til syne først senere i livet. I verste fall dør den ung.

Nesten alle nybegynnere kommer hjem fra Zoo uvitende med poser med fisk som vokser ut av akvariet deres. Her er en kjapp liste over fisk som veldig ofte ender opp i for små kar:

Faksimile
Gullfisken kan bli over 10 år og 40 cm og passer dårlig i små akvarier.

Faksimile
Scalaren skal ha minst 250 L og holdes i grupper

Faksimile
Kampfisk egner seg ikke i boller eller "Betta-cubes" og dør unge

Faksimile
Sølvhaien blir 35 cm lang og trenger stim og svømme plass

Faksimile
Enkelte Plecoer blir en halv meter store.

Faksimile
Praktbotiaen er en stimfisk som blir 40 cm stor